

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Deres ref. 200604560

Vår ref. mgh

Oslo, 22.01.07.

INNSPILL TIL STORTINGSMELDING OM INNOVASJON

Vi takker for invitasjon av 21.12.06 til å komme med innspill til stortingsmelding om innovasjon. Bedriftsforbundet ser det som positivt at regjeringen vil fremlegge en egen stortingsmelding på dette avgjørende feltet for fremtidig verdiskaping. Økt innovasjon, nyskaping og omstilling er etter vårt syn den viktigste måten å møte fremtidige utfordringer med økt internasjonal konkurranse, høyt kostnadsnivå, mangel på arbeidskraft, fallende petroleumsaktivitet og en aldrende befolkning.

1. Holdninger og kompetanse

Bedriftsforbundet mener at det etter hvert må bli like naturlig å etablere egen næringsvirksomhet som å gå inn i lønnet arbeid. Dette forutsetter en positiv holdning til entreprenørskap og kunnskap om å etablere og drive næringsvirksomhet. Alle bør få tilbud om etablereropplæring i grunnskolen, høyere utdanning og etterutdanning for voksne som ønsker å starte egen virksomhet.

2. FoU

Næringsutviklingen i vestlige land er de senere år i økende grad basert på kunnskap og kompetanse. Norge må være internasjonalt ledende på disse områdene for å opprettholde vårt velferdssamfunn. Det forutsetter et godt utdanningssystem, og at flere finner det attraktivt å studere tekniske og naturvitenskaplige fag, idet denne kompetansen er sentral for å utvikle kunnskaps- og vekstbedrifter.

Det må satses mer på FoU både i offentlig og privat regi. Den offentlige støtten til næringsrettet FoU må økes, slik at vi kommer opp på nivå med sentrale OECD-land, og vi må få mest mulig ut av hver forskningskrone. Samarbeidet mellom forskingsinstitusjoner, bedrifter, entreprenører og investorer bør styrkes. Dette for å finne frem til produkter med markedspotensial og øke muligheten til finansiering og kommersialisering. Inkubatorsystemet og næringshager bør videreutvikles med sikte på å skape et innovasjons- og gründermiljø og økt kommersialisering. Kontakten mellom forskning og næringsliv må bedres slik at FoU-resultater blir kjent og tatt i bruk. Landbruket kan vise til gode resultater på det området.

Beskyttelse mot kopiering: Det er store kostnader forbundet med å utvikle og beskytte sine ideer. Mindre bedrifter har ikke midler til å beskytte sine patenter og produkter ved kopiering, noe den som kopierer kan spekulere i. De må gis bedre vern og hjelp ved kopiering. Bedriftsforbundet får stadige henvendelser fra medlemsbedrifter som får sine produkter kopiert. Enkelte går til rettsak, men det er for krevende for mange mindre virksomheter.

3. Gode rammevilkår

Gode rammevilkår er viktigst for å stimulere til økt gründervirksomhet og innovasjon i eksisterende bedrifter, fremfor selektive virkemidler hvor staten tar inn penger og fordeler dem til prioriterte sektorer og bedrifter. Rammevilkårene må være minst så gode som i sammenlignbare land, og det offentlige må legge forholdene til rette for næringsutvikling, bl.a. gjennom økt satsing på infrastruktur. I tillegg bør det offentlige sette inn markedsstimulerende tiltak og direkte økonomisk støtte på områder hvor dette er nødvendig for å øke innovasjonsaktiviteten.

Lover og regler bør utformes med sikte på å skape konkurransedyktige rammebetingelser for innovasjon og næringsutvikling. Hindre må fjernes og de minste bedriftene underlegges et forenklet regelverk på aktuelle områder, bl.a. på HMS-området.

Finanspolitikken må ikke skape unødig press i økonomien. Kronekurs, renter, skatter og avgifter må være på nivå med andre land som det er naturlig å sammenligne oss med. Et moderat skatte- og avgiftsnivå gjør at bedrifter får beholde en større del av verdiskapingen, får styrket egenkapital og økte muligheter til innovasjon, omstilling og utvikling.

Langsiktige og forutsigbare rammevilkår, slik at bedriftene ikke plutselig blir pålagt nye krav som endrer forutsetningene for lønnsomhet, er avgjørende for næringsutvikling. Dermed kan gründere og bedrifter lettere planlegge og investere for fremtiden.

Forenkling: Enklere regelverk og mindre skjemavelde vil gjøre det lettere og billigere å starte og drive bedrift. Mindre bedrifter bruker seks ganger mer av sin egen tid på å følge opp lover og regler og rapportere til det offentlige enn store bedrifter. Mye av denne tiden burde i stedet vært brukt til utvikling og verdiskaping.

Videre trengs det en felles elektronisk løsning som gjør det lett å finne frem til regler, regelendringer, satser mv., og utbygging av Altinn til å omfatte rapportering også til fylkeskommuner og kommuner.

I tillegg bør de minste bedriftene unntas fra arbeidsgiveravgift, få lettere adgang til midlertidig ansettelse og utvidede rammer for maksimal arbeidstid. Dette vil gjøre det mindre risikabelt å ansette folk. Det er et meget stort sprang å gå fra eksempelvis en til to sysselsatte.

Det bør etableres en egen aksjelov for mindre bedrifter med bl.a mindre krav til rapportering og frivillig bruk av revisor. Det økende antall NUFer viser klart et slikt behov.

Økte avskrivningssatser på maskiner vil gjøre det billigere å modernisere produksjonsutstyr mv., slik at effektiviteten, konkurranseevnen og arbeidsmiljøet bedres.

4. Bedre rettigheter for selvstendig næringsdrivende

Bedre trygderettigheter er en forutsetning for at flere med kreativitet og pågangsmot vil påta seg arbeidet og ansvaret for å starte og drive egen bedrift. Mange gründere, spesielt kvinner, starter med enkeltpersonforetak.

Selvstendig næringsdrivende og deltakere i ansvarlige selskaper har *ingen* sosiale rettigheter ved arbeidsledighet, permittering og pass av syke barn eller når barnepasser er syk, og *langt dårligere* sosiale rettigheter ved sykdom, svangerskap og fødsel enn andre yrkesutøvere. Spesielt kvinner blir rammet. Aksjonærer som arbeider i eget selskap og tar ut ingen eller liten

lønn, slik som i en oppbyggingsfase, kommer også dårlig ut, idet sosiale rettigheter er inntektsbasert. Vi mener at myndighetene må rette opp det skjeve forholdet i trygdeytelser mellom næringsdrivende og andre yrkesaktive snarest.

Selvstendig næringsdrivende har også kommet dårlig ut av skattereformen, idet de blir løpende beskattet opp mot 50 prosent og får små muligheter til å jevne ut inntekter over år og bygge opp kapital til videreutvikling. De har heller ikke rett på minstefradrag, og får dermed ikke samme skattelettelser som andre.

5. Kapitaltilgang og virkemiddelapparat

Innovasjon forutsetter kapitaltilgang og kunnskap. Staten bør i større grad bidra med risikokapital, rådgivning og kompetanse for å øke innovasjonen i eksisterende bedrifter, øke gründervirksomheten og overlevelsessevnen blant nyetablerte bedrifter. Under halvparten overlever de fem første årene.

I tillegg er det viktig med en kombinasjon av statlig og privat kapital i såkornfond, hvor nye bedrifter får tilgang på kapital i oppstartingsfasen, før de kan tilfredsstille bankenes krav til inntjening og soliditet. Kommunale næringsfond bør videreføres. Videre bør det vurderes å innføre skatteincentivordninger rettet mot private for å stimulere til investering i nye bedrifter. Vi ser det ikke som ønskelig at staten øker sin eierandel i norsk næringsliv.

Innovasjon Norge er statens viktigste instrument innen næringsvirksomhet. Samtidig går en vesentlig del av næringsstøtten gjennom fylkeskommunen. Etter at Innovasjon Norge nå har fungert en del år, kan det etter vårt syn være behov for å evaluere organisasjonens virksomhet. Det bør også vurderes om det offentlige dobbeltløpet på fylkesnivå med Innovasjon Norge og fylkeskommunen gir optimal effekt av ressursbruken. Det næringslivet trenger, er et enkelt og raskt fungerende virkemiddelapparat og enkle og ubyråkratiske ordninger som er lette å forholde seg til.

SkatteFUNN er en enkel og ubyråkratisk incentivordning som er meget vel mottatt blant små og mellomstore bedrifter. Etter vårt syn er det *avgjørende* at ordningen videreutvikles, herunder støtten til ulønnet FoU-innsats. Ulønnet FoU, ofte i flere år, er i mange tilfeller en forutsetning for å etablere ny bedrift.

6. Kommunenes rolle

All næringsutvikling starter lokalt. Derfor har lokal tilrettelegging avgjørende betydning for verdiskapingen i samfunnet. Bedriftsforbundet mener at ordningen med tilbakeføring av næringskatt til kommunene må styrkes, slik at kommunene får et direkte og økt incitament til å legge til rette for næringsutvikling, herunder næringsarealer og næringsbygg. Men aller viktigst er service, saksbehandlingstid og langsiktige bestemmelser for næringsvirksomhet i kommunen, oppgir åtte av ti ledere av smb-bedrifter i en undersøkelse til Bedriftsforbundet.

Servicetorg for gründere: Det bør vurderes å opprette kommunale/interkommunale servicetorg for gründere hvor de kan få råd om hvilke offentlige instanser de skal kontakte, fylle ut søknader mv., slik at hver enkelt slipper å finne ut av dette selv. Det kan være en god hjelp på veien til å starte ny bedrift.

Med vennlig hilsen

Bedriftsforbundet

Marit Graff Hagen

Leder for næringspolitikk og informasjon